

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Politidirektoratet

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

20/150792 - 19

12.01.2021

Høring - Forslag til endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften (endring i kravene til oppholdstid mm.)

Det vises til høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet med vedlegg datert 27. november, med høringsfrist 15. januar 2021. Saken gjelder forslag om endringer i statsborgerlov og forskrift, med nye unntak fra hovedregelen i statsborgerregelverket om krav til oppholdstid i Norge ved at søkere som har inntekter over et visst nivå skal kunne erverve statsborgerskap etter kortere oppholdstid. Dette foreslås også for visse forskere og deres ektefelle, registrerte partner eller samboer.

Det nye forslaget er en oppfølging av tidligere hørings sak hvoretter departementet tar sikte på å fremme lovforslag om å heve kravet til oppholdstid i statsborgerloven § 7, 1. ledd bokstav e) fra syv til åtte år. Departementet ber ikke om nye innspill i så henseende, men om innspill til forslag om ny unntaksbestemmelse fra hovedregelen i denne bestemmelsen om kravet til oppholdstid.

Departementet foreslår at det i ny unntaksbestemmelse stilles krav om opphold i seks av de siste ti årene for personer med inntekter over et visst nivå, og at vilkårene for å fylle inntektskravet defineres nærmere i statsborgerforskriften.

Videre foreslås også en særskilt unntaksbestemmelse for visse forskere og deres ektefelle, registrert partner eller samboer, hvor kravet til oppholdstid settes til seks av de siste tolv årene. For ektefelle, registrerte partner eller samboer stilles det i forslaget til unntaksbestemmelse også et krav om inntekter over et visst nivå.

Politidirektoratet (POD) har forståelse for de hensyn som ligger bak ønsket om å gi unntak for visse grupper etter hevingen av oppholdstid, og at hensynet til integrering er viktig i dette henseende. Det er imidlertid også viktig at regelverket utformes på en måte som er lett anvendelig for alle parter, og at bestemmelsene utformes slik at det ikke er rom for misforståelser.

Vi har forelagt forslaget for politidistriktene og Politiets Utlendingsenhet (PU), og fått innspill fra sistnevnte, samt Trøndelag Politidistrikt. POD finner grunn til å vise til de betraktninger som er anført fra disse, og innspillene vedlegges her til informasjon.

Politidirektoratet

PU har i hovedsak vist til at det kan oppstå uklarhet mht. oppfyllelse av de økonomiske kravene som er satt til to av de tre siste kalenderår slik forslaget til statsborgerlovens § 10 er utformet. Dette idet departementet har foreslått at inntektskravet skal knyttes til fastsatt skatteoppgjør. Det er anført at:

"Et skatteoppgjør er ikke klart før langt inn i neste kalenderår. Slik bestemmelsen i forslaget til statsborgerloven § 10 er utformet, vil en utlending kunne søke i medhold av foreslått unntak, selv om vedkommende ikke har vært i arbeid verken i foregående eller inneværende år (frem til skatteoppgjøret er klart). Det fremgår av lovforslaget at søknadstidspunktet er skjæringstidspunktet for beregningen. Det betyr at dersom saksbehandlingen er lang, kan en utlending være uten arbeid i enda lenger tid, og likevel være omfattet av unntaket. PU mener det er betenkelig at utlendinger som har vært uten arbeid i så lang tid som forslaget åpner for, skal kunne erverve norsk statsborgerskap i medhold av unntaksbestemmelsen som er ment å være integreringsfremmende for de som er i arbeid og er økonomisk selvhjulpne."

For øvrig har PU vist til at siste setning i forslag til ny bestemmelse i statsborgerforskriften § 6-1 setning bør strykes, all den tid samme setning fremgår av forslag til ny § 10 i statsborgerloven. Setningen lyder: "Dersom det er til gunst for søkeren, skal vedtakstidspunktet legges til grunn for beregningen". Direktoratet er enig i at det er tilstrekkelig at dette fremgår av lovteksten.

Departementets vurdering av diskrimineringsvernet fremgår av høringsnotatet side 12 og 13. Det fremgår her at man har vurdert hensynet til at enkelte grupper av utlendinger vil ha vanskeligheter med å oppfylle kravet til tilstrekkelig inntekt. Her er det bl.a. vist til Rapport 2020:2 fra Institutt fra samfunnsforskning om deltakelse i arbeidslivet for kvinner med innvandringsbakgrunn. Departementet har funnet at formålet, nødvendigheten og forholdsmessigheten med unntaket ikke medfører ulovlig forskjellsbehandling.

Direktoratet er enig i at unntaksbestemmelsene vil kunne virke integrasjonsfremmende, men vil likevel vise til det som er anført av Trøndelag politidistrikt om mulig enda større skjevhet i integreringen for enkelte grupper innvandrerkvinner enn det er i dag som en følge av disse.

Direktoratet mener det er grunn til å vurdere om dette er tilstrekkelig hensynstatt ved den vurdering departementet allerede har gjort. Det vises til anførselene i vedlagte innspill fra Trøndelag politidistrikt.

For øvrig er direktoratet enig i at de mange forskjellige unntakene fra botidskravet er og vil bidra til å gjøre regelverket uoversiktlig. Som politidistriktet har anført, vil en gjennomføring av de foreslåtte endringene medføre at "... et komplisert regelverk blir både enda mer komplisert og ressurskrevende. Hvis man ser bort fra reglene om botid som gjelder barn under 12 år og reglene for nordiske borgere, så vil vi få krav om botid på 3, 5, 6, 7 og 8 år for ulike grupper utenlandske borgere."

Direktoratet er enig i at dette er utfordrende for utlendingsforvaltningen, og at det også kan fremstå som uforutsigbart og uoversiktlig for de utenlandske borgere regelverket er aktuelt for.

Med hilsen

Ane Kvaal
Seksjonssjef

Eva Lynghjem
Politiinspektør

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Vedlegg:

Høringssvar fra PU -forslag til endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften (endring i kravene til oppholdstid mm.)

Høringsinnspill - Forslag til endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften (endring i kravene til oppholdstid mm) - Trøndelag politidistrikt

Politidirektoratet
Postboks 8108 Dep
0032 OSLO

Deres referanse

Vår referanse

Dato

20/150792-2

06.01.2021

Høringsvar fra PU -forslag til endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften (endring i kravene til oppholdstid mm.)

Vi viser til brev fra Politidirektoratet datert 09.12.2020, vedlagt høringsbrev med høringsnotat fra Kunnskapsdepartementet datert 27.11.2020. Høringsnotatet inneholder forslag til endringer i kravene til oppholdstid mm. i statsborgerloven og statsborgerforskriften.

Frist for innspill til Politidirektoratet er satt til 07.01.2021.

Høringen er en oppfølging av Justis- og beredskapsdepartementets (JD) høringsnotat av 14.07.2017, som gjaldt lovforslag om å heve kravet til oppholdstid for erverv av norsk statsborgerskap i medhold av statsborgerloven § 7 første ledd bokstav e. I daværende høringsnotat foreslo JD å heve kravet til oppholdstid etter hovedregelen fra syv til ti år. I Granavolden-plattformen fra januar 2019 fremgår det at forslag til endring av kravet til oppholdstid settes til åtte år. I høringsnotatet det nå skal svares på, foreslår departementet å innføre en unntaksbestemmelse fra hovedregelen om krav til oppholdstid for erverv av norsk statsborgerskap. Departementet foreslår at det skal stilles krav om opphold i seks av de siste ti årene for personer som har "tilstrekkelig inntekt" over tid rett i forkant tidspunktet for søknad om statsborgerskap. Videre foreslås det et unntak for visse forskere, der kravet til oppholdstid foreslås til opphold i seks av de siste tolv årene.

Politiets oppgaver og ansvar i tilknytning til saker om erverv av norsk statsborgerskap tilligger først og fremst politidistriktene, og høringen omhandler således forslag som ligger utenfor PUs kjerneområde. PU ønsker likevel å knytte noen kommentarer til høringen.

Politiets utlendingsenhet

Besøk: Økernveien 11-13, 0653 Oslo

Post: Postboks 2095 Vika, 0125 Oslo

Tlf: 22 34 24 00 Faks: 22 35 37 00

E-post: politiets.utlendingsenhet@politiet.no

Org. nr.: 986 210 504 mva

I høringen begrunnes forslaget til unntaket med at det er integreringsfremmende, og at denne muligheten skal motivere utlendinger til å være i arbeid for å kunne være økonomisk selvstendige. Det er krav til at utlendingen har vært i arbeid over tid (to år) og i tidsmessig nærhet til søknadstidspunktet. Departementet mener at forslaget må vise en viss fleksibilitet, ved at inntektskravet settes til to av de tre siste årene. For å gjøre saksbehandlingen enklere, foreslår departementet videre at inntektskravet skal knyttes til fastsatt skatteoppgjør. Et skatteoppgjør er ikke klart før langt inn i neste kalenderår. Slik bestemmelsen i forslaget til statsborgerloven § 10 er utformet, vil en utlending kunne søke i medhold av foreslått unntak, selv om vedkommende ikke har vært i arbeid verken i foregående eller inneværende år (frem til skatteoppgjøret er klart). Det fremgår av lovforslaget at søknadstidspunktet er skjæringstidspunktet for beregningen. Det betyr at dersom saksbehandlingen er lang, kan en utlending være uten arbeid i enda lenger tid, og likevel være omfattet av unntaket. PU mener det er betenkelig at utlendinger som har vært uten arbeid i så lang tid som forslaget åpner for, skal kunne erverve norsk statsborgerskap i medhold av unntaksbestemmelsen som er ment å være integreringsfremmende for de som er i arbeid og er økonomisk selvhjulpne.

Til forslag til ny bestemmelse i statsborgerforskriften § 6-1 foreslår PU at siste setning slettes. Setningen står allerede i forslag til ny § 10 i statsborgerloven og er ikke nødvendig å gjenta i forskriften.

For øvrig har PU ingen ytterligere kommentarer til de andre forslagene i høringen.

Kristel Lee Høgslett
seksjonsleder

Line Isaksen
politiadvokat 2

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Trøndelag politidistrikt

Deres referanse:

Vår referanse:
20/150792 - 16

Dato:
06.01.2021

Høring - Forslag til endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften (endring i kravene til oppholdstid mm.)

Det vises til Politidirektoratets oversendelse av 09. desember 2020 hvor det bes om innspill på Kunnskapsdepartementets forslag til endringer i statsborgerlov og statsborgerforskrift vedrørende unntak fra det antatt nye botidskravet på 8 år i statsborgerloven. Frist for tilbakemelding til Politidirektoratet er 07. januar 2021

Innspillet er utarbeidet av Felles enhet for utlending og forvaltning ved Trøndelag politidistrikt

3.3 Unntak fra hovedregelen for søkere som har tilstrekkelig inntekt

Det fremgår av Granavolden-plattformen at regjeringen ønsker at det skal være unntak fra kravet om åtte års oppholdstid for de som er selvforsørget. Departementet påpeker at unntaket for denne gruppen er ment å være integreringsfremmende. Det vil utvilsomt kunne være integreringsfremmende å gi utenlandske borgere et ekstra incentiv til å bidra til samfunnet ved å gi de mulighet til å få innvilget norsk statsborgerskap raskere.

Det er i liten grad problematisert forskjellen i sysselsettingen mellom innvandrerkvinner og innvandrer menn i høringsnotatet. Vi vet at innvandringskvinner i mindre grad enn menn deltar i arbeidslivet. En forenklet forklaring på den ulike sysselsettingsgraden mellom innvandrerkvinner og innvandrer menn er kulturforskjeller i de ulike innvandringskulturene. Hos en utenlandsk familie fra en kultur der det er vanlig at mannen jobber og kvinnen er hjemme og passer hus og barn, vil integreringshastigheten for kvinner og menn i samme familie kunne bære preg av enda større forskjell enn det vi ser i dag, og potensielt kunne gjøre maktstrukturen mellom ektefeller enda mer ubalansert. Innvandrerkvinnen kan i enda større grad enn slik situasjonen er i dag, bli fullstendig avhengig av sin mann på alle områder og dermed for eksempel mer utsatt for negativ sosial kontroll. De familiene og samfunnene som allerede har en patriarkalsk familiestruktur, vil kunne være enda mer sårbar for en forverring av kvinnenes integrering i det norske samfunnet.

Trøndelag politidistrikt

Vi har sett av endringene i bestemmelsen om selvforsørgelse for å få permanent oppholdstillatelse, at kvinnene ofte bruker mye lengre tid enn sine ektefeller for å fylle vilkår for permanent oppholdstillatelse.

3.4 Unntaksbestemmelse for forskere med en ledende faglig rolle

Unntaksbestemmelsen for denne gruppen vil gjelde så få personer at det ansees ikke som en ulempe at noen få kan få innvilget norsk statsborgerskap ett år tidligere enn hva de gjør i dag.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Statsborgerloven har i dag mange unntak fra botidskravet på 7 år. Hvis den foreslåtte endringen av statsborgerloven med forskrift går gjennom, vil et komplisert regelverk bli både enda mer komplisert og ressurskrevende.

Hvis man ser bort fra reglene om botid som gjelder barn under 12 år og reglene for nordiske borgere, så vil vi få krav om botid på 3, 5, 6, 7 og 8 år for ulike grupper utenlandske borgere. Det er ressurskrevende for utlendingsforvaltningen og det kan fremstå som uforutsigbart og uoversiktlig for de utenlandske borgerne.

Med hilsen

Saksbehandler:

Marte Fritzner Volden

Juridisk rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.